

Telegraful

Organ național-bisericesc

Onor. «Asociațiunea» 2 ex. (Of.)

Sibiu

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor:

un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul convenit

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Congres misionar la Alba-Iulia

(=) Asociația «Andrei Șaguna» a clerului mitropoliei ortodoxe române din Ardeal, Bănat, Crișana și Maramurăș, chemată să organizeze la muncă stăruitoare și luminată pe toți preoții acestei mitropolii, se întrunește, conform statutelor sale și având arhierasca binecuvântare, în al nouălea congres ordinar, de astă dată cu caracter de congres misionar, în zilele de 6 și 7 Noembrie 1929, în cetatea încoronării dela Alba Iulia.

Înainte cu zece ani, când a luat ființă Asociația «Andrei Șaguna», preoții altarelor noastre s'au prezentat la constituirea societății pătrunși de adevărul că încheșându-și rândurile, vor putea impune ca factor productiv în viața bisericească a neamului, și prin năzuințele împreunate ale tuturor vor fi destoinici să înfăptuească lucrări pe care, stând izolați, nu le-ar putea realiza nici de cum.

Rapoartele comitetului central al Asociației clerului către congresele sale — opt la număr — sânt acte și documente mult grăitoare despre activitatea desfășurată de Asociație și comitet în toate chestiunile cu care au fost însărcinați în misiunea de

refacere morală a clerului și poporului.

Congresele Asociației preoțești «Andrei Șaguna» fac, din primul moment, impresia lucrării constructive. Preoții, sosiți din depărtare, sau din apropiere, nu fără cheltueli mai mari sau mai mici, aduc cu sine toată bunăvoința și însuflețirea față de problemele puse la ordinea zilei.

Disciplina morală și o anumită unitate de vederi n'au lipsit niciodată dela congresele Asociației preoțești ardeleni, — și astfel fiecare pleacă dela aceste adunări cu sufletul înălțat și întărit în credința că a contribuit, măcar cu o pietricică, la temeliile de propășire și fericire ale neamului și bisericii.

Pe acelaș drum va continua să înainteze preoțimea din Asociația noastră, câtă vreme această instituție va avea în fruntea sa «personalități alese, cu orizonturi intelectuale largi, cu înțelegere adâncă pentru problema religioasă și pentru rosturile bisericii în legătură cu trebuințele timpului nostru», — după cuvintele rostite de inițiatorul și fostul prim secretar general al acestui așezământ.

Salutăm cu bucurie congresul dela Alba-Iulia, dorind ca realizările Asociației obținute până acum să dea roade cât mai bune

și îmbelșugate pentru membrii ei, nelipsiți de dragostea, înțelepciunea și sprijinul Înalt Prea Sfințitului Arhiepiscop și Mitropolit Nicolae, prezidentul de onoare al Asociației clerului «Andrei Șaguna».

Serbarea centenară dela Arad

— Sosirea delegaților. — Sf. liturghie. — Parastas. — Ședință festivă. — Cuvântările rostite. —

S'a prăznuit, în ziua de 26 Octombrie 1929, cucernic și înălțător, întâia sută de ani dela instalarea primului episcop român, Nestor Ioanovici, în scaunul episcopesc al Aradului.

În ziua precedentă au început să sosească delegații eparhiilor din toată țara, și alți distinși oaspeți, întâmpinați cu bucurie și frățească dragoste din partea arădanilor.

Sâmbăta dimineața la ora 8^{1/2}, în ziua marelui mucenic Dumitru, s'a celebrat în catedrala Sf. liturghie, slujind P. S. Sa Episcopul Grigorie al Aradului cu mare asistență.

Doxologia și parastasul, pentru răposaii episcopi ai eparhiei, s'au făcut îndată după terminarea Sfetei liturghii.

La ora 11 și jum. publicul a plecat spre palatul cultural. În numeroasa asistență se remarcă prezența: PP. SS. LLor episcopului Roman al Orăzii, a arhierilor Titus Sîmedrea Târgovișteanul trimisul Sf. Sinod, și

Dr. Vasile Stan Rășinăreanul trimisul arhiepiscopului și mitropolitului Nicolae al Ardealului, precum și a delegaților celorlalte eparhii. Mai sânt de față dñii: Dr. Aurel Vlad ministrul cultelor, profesorul universitar G. Bogdan-Duică, înalți ofițeri, magistrați, profesori, preoți ș. a.

La ora 12 jum. ședința festivă a adunării eparhiale este deschisă. P. S. S. Episcopul Grigorie al Aradului rostește discursul festiv:

«Emoționante sânt aceste momente de sărbătoare pentru noi, cari prăznuim o sută de ani dela instalarea celui dintâi episcop de sânge românesc în scaunul episcopesc al Aradului.

Bucuria de azi trebuie să ne aducă mai aproape unii de alții pe toți românii: învățați și neînvățați, bogăți și săraci, tineri și bătrâni.

Misiunea înaltă a bisericii noastre ortodoxe române se reflectează astăzi puternic din luptele trecute ale eparhiei Aradului.

Prăznuim astăzi o sută de ani de când ierarhia românească a luat conducerea destinilor sufletești ale neamului nostru din aceste părți.

Teritoriile arădene, înainte de a fi în Arad reședință episcopescă, deci înainte de anul 1703, erau cărmuite de episcopii din Ineu și Lipova. Încă la anul 1594 întâlnim pe episcopul Teodor, apoi pe Matei și Moise.

În anul 1605 în scaunul episcopesc al Ineului și Lipovei de azi aveam pe episcopul Sava, iar după el pe vărul său, episcopul Longin, apoi pe episcopii Sofronie și Ștefan. Când încă prin manifestul imperial din 4 Martie 1695 patriarhul sârbesc Arsenie Cernovici a primit dreptul

FOIȘOARA

Noul Patriarh Ecumenic

— I. P. S. Sa Fotie —

Legea organică a Patriarhiei de Constantinopol prevede alcătuirea unui colegiu electoral de clerici și mireni, care propune Sfântului Sinod trei candidați, din care acesta alege pe noul Patriarh. În timpul de față Patriarhia numără abia 80.000 de credincioși. Numărul eparhiilor a scăzut și al lerarhilor.

Regimul turcesc de astă dată s'a arătat indiferent în alegerea noului Patriarh.

I. P. S. Mitropolit Fotie e în etate de 55 ani. Aduce cu sine tradiția aspră a monahismului și o neutralitate absolută în chestii politice. Ca și predecesorul său, a trăit de

parte de luptele politice și în vremea ocupației Constantinopolului de către Puterile Aliate, a trăit aproape de turma sa, bântuită de nenorocirile războiului. Suferințele turmei nici azi nu sânt alinate. Caracterul său blând și personalitatea cuceritoare a noului Patriarh vor contribui mult la încheșarea rândurilor întru spărarea Patriarhatului glorios. Sanctitatea sa se bucură de simpatiile ortodocșilor și a bisericilor și confesiunilor cari simțesc urmările funeste ale desbinării.

Sânt vremuri crâncene când lupta de conservare e mai grea decât lupta de cucerire. Apusenii catolici și Protestanți au și azi misiuni de propagandă printre popoarele necreștine. Biserica ortodoxă se luptă pentru existența sa, cumplit amenințată de atești în Rusia și de Mohamedani în Orient. Sanctitatea Sa, Noul Patriarh, a făcut mărturisirea solemnă că va fi

credincios Bisericii, prin care e renăscut orice credincios. În Biserică, a spus — am fost crescuți, instruiți și povățuiți. La pieptul ei, Tatăl ceresc ne-a hrănit cu lapte în copilărie, iar azi cu hrană îngerească și cu pâine cerească. A sluji Bisericii înseamnă a sluji lui Dumnezeu și celce o ar părăsi — se răsvrătește împotriva lui Dumnezeu».

În orice greutate trebuie să vedem căile prin care Dumnezeu comunică cu fiii săi.

Pe tronul patriarhal se găsește un bărbat cucernic, plin de credință și de nădejde. Nu e întâia dată când un Patriarh Ecumenic își vede tronul impresurat de adversități, de care se apără prin tăria credinții și ajutorul rugăciunilor credincioșilor săi. Iar în contra acestora meșteșugurile lumii sânt neputincioase.

Îngâmșarea

Îți râde pe buze, c'at fi mai aproape de Domnul. Mândria ți-o vestește obraznic prin târguri și temple...

În deșert îmbraci haina luminii. Ți e gândul beznă adâncă, simțirea otravă de moarte. Harul ceresc nu ți-a mîrșit fînța...

Noi sântem departe, cu toții, de umbra cereșului Tată. Drumești pe cărări încâlțite. Mărgele de rouă ce-asteaptă să fie sorbite de soare. Așteaptă pe flori și n'fărănd...

Se sbate gândul spre bine. E ruga ce se desprinde din marea durere a lumii. E fumul de jertfă ce se înalță din cădelnița inimii frânte...

Tovarăș, aceasta-i cărarea. O paște ispită din umbră. Doar mila cerească ne prindă de mână, ne îndemne spre fapta cea bună. Ea singură-i temelul vieții...

să numească el episcop pentru părțile arădene și Timișoara, la Arad ajunsse episcopul Isaia Diacovici.

De atunci, timp de peste 130 de ani, am avut numai episcopi sârbi, până în anul 1829, când Nestor Ioanovici, românul dela Făgăraș, s'a instalat în scaunul episcopesc al Aradului.

Trebuie să accentuăm în mod deosebit că episcopii sârbi au apărut legea ortodoxă a strămoșilor noștri. Încă în anul 1722 episcopul unit Patachi ceru voe dela Viena să încorporeze pe românii ortodocși din părțile Aradului. Văzând primjdia, episcopii au fost la datoria lor. Episcopul Vichentie Ioanovici în anul 1726 cu primejduirea vieții își vizitează credincioșii îndemnându-i la păstrarea credinței. Mai mulți preoți ortodocși din părțile Hălmajului fură aruncați în temniță și li s'au luat averile. Conducerea județului Arad în anul 1747 a hotărât că de oarece mulți romano-catolici trecură la ortodoxie, toți aceștia să fie aruncați în temniță din Arad și acolo să fie instruiți în catholicism. În timp ce la anul 1750 episcopul din Arad, Sinesie Jivanovici, fu oprit a vizita pe credincioșii săi, — agenții catolici, sprijiniți de administrația civilă și militară, căutau să lătească unirea cu forța. Preoții Ioan din Hălmăjel și Ioan din Acua, fiindcă n'au voit să dea declarație de unire, în anul 1751 au fost crunt bătuți, în cât li a curs sângele prin haine.

Românii din Hălmăj și Târnova strigau asupritorilor: «aici sântem, tăiați-ne, dar cheile bisericilor nu vi le dăm».

În anul 1829, tocmai înainte cu o sută de ani, preoții noștri din comunele Susani, Laz, Revetși, Roșia, Slatina și Nădălbesti se plâseră episcopului Nestor Ioanovici că li se iau pământurile familiare, că sânt impuși cu dări grele, numai pentru că nu trec la unire. În anul 1834, un crâznic din Dezna este crunt bătut fiindcă a tras clopotele când a sosit acolo episcopul Maxim Manuilovici. Ni se răpesc bisericile din Galșa și Hălmaj și trebuia să suferim.

Nici un popor de pe fața pământului n'a suferit mai mult decât neamul românesc.

În clipa aceasta cu cucernicie ne gândim la Nestor Ioanovici, care înainte cu o sută de ani, cu mâna curată întins'a potirul credinței spre buzele învăpăiate ale prea cinstiților noștri părinți și frați sălășluiți în mormânt cu nădejdea învierii. Apărât a

Vorba e fum și zboară. Nu lasă nici umbră de urmă. Credința e înșelătoare de nu rodește în faptă. Nădejdea floare de câmp.

Stăpânul crează într'una. Nime nu-l vede și vorba nu i-o aude. De ești tu slugă cinstită, fă și tu asemenea Lui. Săvârșirea binelui te va apropia de Părintele. Stăpân a toate, iar gândul-îmn de închinare îți va lumina altarul jertfel de fiecă clipă. Atunci fericirea tăcută îți va înflori filința sărutată de harul ceresc. — Z. SANDU.

La internatul Teologic din București, Str. Radu-Vodă 24 bis, este vacant postul de *econom* pe ziua de 15 Noembrie. Se caută bărbați necăsătoriți, de religie ortodoxă cu 4 clase secundare. Leafa lunară Lei 3745.—, locuință și întreținere completă. Cererile cu actele necesare se vor adresa: Directorului *Dr. I. Matelu*.

el credința și ne zice astăzi: apărați-o și voi!

Dimitrie Țichindeal și Moise Nicoara cari au luptat pentru limba și cultura românească, au fost cei mai vajnici luptători pentru venirea unui episcop român în fruntea episcopiei de Arad. Școala normală înființată în 1812 și Institutul teologic întemeiat în 1822 au ajutat ca prin Nestor Ioanovici să biruiască dreptul românilor arădeni. În felul acesta, cu episcop român și cu școli românești, Aradul a știut să înfrunte urgia vremurilor din 1848 fiind focar nu numai al legii ortodoxe, dar și al românismului. Căci dacă episcopul Gherasim Raț sfințea preoți în locul celor spânzurați de soldații lui Kossuth, să nu uităm că mucenicia acestor preoți a învățat pe români să-și iubească preoții cari au murit pentru românism. Iubirea de neam a preoților și dascălilor români dela Arad a înfruntat și urgiile viitoare, până s'a învrednicit de episcopii Procopie Ivanovici, Miron Romanul și Ioan Mețianu.

Din această atmosferă a eparhiei ortodoxe române a Aradului au răsărit luptătorii naționali Ioan P. Deseanu, Mircea V. Stănescu și alții alătura de dâșii.

Cuvântarea P. S. S. Episcopului Roman al Orăzii:

Eată Noi, Eparhia soră dela margini, cea mai năpăstuită parte a românismului de urgia vremurilor apuse, venit-am să ne luăm partea de înălțare sufletească a zilei în care să evocă triumful ideii naționale prin întronarea primului episcop român Nestor Ioanovici în scaunul episcopal al Aradului, de care depindea pe vremea aceea și eparhia Orăzii, rămasă văduvită la anul 1695 prin moartea episcopului ei Efrem Veniamin.

Două sute douăzeci și cinci de ani a dăinuit această văduvie petrecută în mângărierea episcopilor din Arad și frățescă conlucrare a celor două eparhii la revendicările bisericii naționale române până la împlinirea vremii în 1920.

În tragedia aceasta a veacurilor de restrîște se desenează întreagă splendoarea ortodoxiei. Iobagii din Biharia rămași fără episcop îndrăznesc a spune «milostivului împărat» să le dea și lor un episcop de legea și neamul lor, căci spun e cu «cecece datorăm: dijma, cortele (locuințe) pentru oastea Majestății Sale, toate le dăm după puterile noastre, pe domnii de pământ li slujim și vedem că în lumea aceasta toate trebuie să le dăm, numai sufletul nostru nu voim să-l dăm. Drept aceea... noi de legea noastră și dela domnul episcop al nostru nu ne lăsăm până trăim în lumea aceasta; sântem hotărâți mai bine a muri decât să trăim și mai departe în starea de acum». — În nenorocirea aceasta episcopii din Arad cu primejdia vieții lor cutreeră satele din Biharia împrijejuite de cotropire străină, ca să mângâie și să oțină la sânul bisericii străbune.

Cu acest patrimoniu de credință strămoșească a intrat eparhia Orăzii sub jurisdicția episcopilor din Arad, unde a aflat și pe cei ce au udat această țarină a lui Hristos și darul de sus care face să crească pe ea virtuți. Din fecunditatea aceasta au răsărit epoca mare a apostolatului național și a mecenajilor ca Emanuil Gojdu cu cari a concurs Biharia săracă la grandioasa evoluție a secolului trecut.

Avem să ne achităm o datorie sfântă către țara pe care ne-a hărăzit-o Domnul, în zilele ei de nouă așezare între hotarele trase cu scump sângele fiilor ei. Secerișul e mult.

Dușmani externi au fost și vor fi întotdeauna, dar nu ei ne vor săpa groapa. O țară trăește ori piere prin sine înșiși. Țara noastră trece printr'o criză morală, de aceasta să ne temem.

Mare e puterea cuvântului și minunate sânt însuflețirile forurilor, dar nu ele vindecă ranele sufletelor, ci medicina cea cerească a sfântului potir. Cred într'o surecție a sufletului românesc prin interiorizarea religiei în el.

Scaunul episcopal din Arad pe care Preasfinția Voastră cu vrednicie îl ocupați, să strălucească în lumina cerească totdeauna. —

Dl Dr. *Aurel Vlad*, ministrul cultelor: Statul, față de evenimentele trecute, este absolut dator să aducă bisericii ortodoxe, întreg omagiul său. Biserica noastră a suportat cele mai aprige umiliri, din partea fostelor bisericuri dominante și numai mulțumită energiei românești, fosta biserică persecutată a ajuns ceea ce este azi: biserică dominantă, — prestigiu pe care trebuie să și-l apere cu toată forța de care este capabilă. —

Aduc apoi salutul lor:

P. S. S. Tit. Simeonia-Târgovișteanu, în numele Sf. Sincod; cu documentat istoric al trecutului bisericii ortodoxe în partea apuseană a țării.

P. S. S. Dr. Vasile Stan Rășinariș, a cărui cuvântare o publicăm în alt loc al ziarului nostru; Dr. A. Crăciunescu, în numele înaltului consiliu bisericesc; preot Grigore Popescu, din partea episcopiei Romanului; preot misionar Victor Spănu, din partea episcopiei Hușilor; preot Grigore Dumitrescu, din partea episcopiei Constanței; decanul Academie teologice Dr. I. Vască, dela episcopia Clujului; preot Sacerdoteanu, dela episcopia Râmnicului; preot Romul Ancușă, din partea episcopiei Caransebeșului; preot Gheorghiu, parohul garnizoanei Arad, din partea P. S. S. episcopului Dr. Stroia; dl prof. universitar Bogdan-Duică, aduce salutul Academiei Române și al facultății de litere și filozofie din Cluj, spunând între altele că biserica ortodoxă-română trebuie privită ca singura biserică dominantă în stat, de oarece este singura, care nu are săpâni peste graniță; dl general Anton Ioanovici aduce salutul armatei, începându și vorbirea cu adevărul scris pe pajura țării: «Nimic fără Dumnezeu»; dl Victor Vălcovici a vorbit în numele soc. culturale «Astra» și în numele Politehnicei din Timișoara; dl Al. Marta, prim-președintele Curții de apel din Timișoara a adus salutul magistraturii; Dr. N. Popescu a vorbit în numele facultății de teologie din București; ș. a.

P. S. S. episcopul Grigorie al Aradului, mulțumește vorbitorilor, dând cetire telegramelor, sosite din partea celor cari nu au putut trimite reprezentanți, și anume: Înalta Regență, I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei, general Găvănescu, N. Iorga, Ștefan Cicio Pop, Aurel Cosma, fost ministru, etc.

S'au trimis apoi telegrame M. S. Regelui Mihai, M. S. Regina Maria, A. S. Regale Principesa Elena, Înaltei Regențe și dlui președinte de consiliu.

Membrii adunării, păr. Dr. Gh. Ciuhandu și dl V. Goldiș, luând cu vântul conform programului, a rostit cel dintâi, disertația comemorativă despre episcopul *Nestor Ioanovici*, ear al doilea a prezentat moțiunea de comemorare, — pe care o vom da în numărul viitor al ziarului nostru.

La ora 5 d. a. a urmat, tot la palatul cultural, concertul religios bine reușit și conferința ținută de I. P. C. Sa păr. arhimandrit Policarp Morușca și primită de asistență cu însuflețite ovajuri.

Salutul

— *Mitropoliei Ardealului la serbarea centenară a eparhiei Aradului, 26 Octomorie 1929, de Arhiereul VASILE STAN, vicarul Mitropoliei. —*

Preasfințite Părinte președinte, Preasfinții Părinți, Domnule ministru, Venerabilă adunare eparhială!

Adac salutul I. P. S. Mitropolit NICOLAE al Ardealului și al Arhi-episcopiei de Alba-Iulia și Sibiu la serbările centenare ale Eparhiei de Dumnezeu scutite a Aradului, implorând asupra ei și asupra dreptmăritorilor ei creștini și frați har și bine-cuvântare dela Domnul și Mântuitorul nostru Isus Hristos.

Această serbare centenară, la care participă sufletește, alături de noi, celce suntem de față, întreagă biserica ortodoxă românească, scoate la lumina conștiinței o mărturie, nouă și prețioasă: ce putere de înțelegare, ce forță psihică de conservare și organizare a fost în viața Neamului nostru biserica sa.

Oricât s'ar încerca necredincioșii și contrarii acestei biserici să-i micșoreze menirea salvatoare ori să-l reducă meritele de putere sufletească în continuare creație, se vor izbi de fapte cum sunt și cele comemorate astăzi, cari îl vor desnădădui prin iluziile revelațoare, prin logica lor constrângătoare, prin tenezia energiilor misterioase ce radiază, spre noi, din trecutul nostru cel mai îndepărtat, călăuzind pașii prezentului spre un viitor, nu cum li vreau oamenii trecătorii, ci cum ne este urzit de Providința ocrotitoare a Neamului nostru.

Aminirile trecutului, răscolite prin serbarea centenară de astăzi, așezate în complexul faptelor ce alcătuiesc istoria Românilor de dincoace de Carpați, nu sunt un episod izolat, ci se încheagă în mod firesc în ansamblul uriașelor noastre sbuciumări și eforturi seculare, de conservare întâi, apoi de luminare și în cele din urmă de emancipare și independență, trecând peste Golgota spre a ajunge la strălucirea de astăzi.

Aminirile trecutului, trezite prin aceste serbări centenare, vorbesc conștiințelor ortodoxe de pretutindenea într'alt graț decât al zilelor noastre, deșteptând emoțiuni vechi, odinioară creatoare de legi și datini creștinești, de eroi și martiri ai credinței; emoțiuni eclipsate în prezent, dar nu copleșite, de năvala materialismului ateu ce asurzește veacul nostru prin chiotale sale desmășate.

Aminirile trecutului nostru bisericesc, înviate prin acest praznic de înviere al unei episcopii ortodoxe române, mărturisesc cu fastul lor de o reînviere în spirit, prin care cugetarea și simțirea noastră, reculeasă, se alțesește și mai strâns de cugetarea și simțirea moșilor și strămoșilor încercători fără șovăială în cuvântul Domnului și în puterea Lui dădătoare de viață.

Firul de aur al vieții noastre se toarce înainte în convingerea adâncă filtrată din experiența și înțelepciunea

veacurilor, că: lumina lui Hristos zămisleşte în acest neam dreptcredincios nădeidl, când desperarea să-l copleşească; cuvântul lui Hristos vindecă cu balsam ceres: rânile se biciul sorții l le taie în carne; duhul lui Hristos îl întărește și-l curățește moravuri e în cumplittele campene ale vremilor.

Intr'adevăr, din sfântul potir de pe prestolul modestelor noastre bisericuțe Mântuitorul dela începutul creștinismului ne trimite mereu solia sa sfântă: *Eu sunt pâinea vieții, cine vine la mine nu va flămânzi și cine crede în mine niciodată nu va înseta* (Ioan 6, 35); *Eu sunt lumina lumii celce vine după mine nu va umbla în întunerec, ci va avea lumina vieții* (Ioan 8, 12).

Neamul nostru a înțeles taina sf. cuvânt și s'a legat de Domnul cu toată râvna credinței și dragostii și atunci El ni-a fost pâinea și apa vieții și ne-a săturat și ne-a adăpat în necazurile și veseliile noastre seculare, arătându-ne, prin biserica Sa, nu numai calea către bucuriile cerești, ci și către Canaanul doririlor noastre românești. Căci între păreții, mai de multeori de lemn, ai bisericuțelor noastre, înegriți de fumul tămâiei multor veacuri, în fața icoanelor tocite de evlavie strămoșilor ni s'a plămădit sufletul și ni s'a păstrat nestrictat de otrava amestecului străin, întreg și curat, în haină, luminoasă de nuntă, gata să ia parte plin de tinerețe și de vigoare la praznicul mare al libertății neamurilor.

Aceasta este minunea mare ce a săvârșit-o Domnul în sânul neamului nostru prin sfânta Sa biserică ortodoxă.

Aceasta minune ni-o învederează plastic și serbarea centenară de astăzi, prin dovezile scoase de sub coibul arhivelor, că pe noi, ramura ardeleană a poporului românesc, biserica ortodoxă ne-a format, conducându-ne pașit pașani din epoca copilăriei; ea ne-a ocrotit cu puterea ei dumnezeiască, strecurându-ne teferi prin vârtejul atâtor ml de primeidii, ea ni-a picurat în inimă mângăiere și curaj când amarul vieții era isto vitor, ea a deschis minții noastre drum de lumină prin bezna neștiinței și rătăcirilor, ea ni-a insuflat barbația să luptăm pentru triumful crucii lui Hristos și pentru triumful sufletului nostru românesc.

Această menire, luminătoare și mântuitoare, a avut-o biserica ortodoxă în trecutul nostru, acest rol de laminare, întărire și închegare îi rămâne întreg și în statornicirea viitorului nostru.

Fericitul Nestor Ioanovici, primul episcop român al acestei epurții, cu ceata contemporanilor și a celor ce îi au urmat, tot suferite oșete în luptele dârze de emancipare bisericească și națională, vorbesc unanım în acest sens generațiilor de astăzi.

Energile morale, cu rădăcini adânci în dogma creștină ortodoxă și în sufletul nostru românesc, cari au inspirat organizarea episcopilor noastre cu reînvierea Mitropoliei istorice a Ardealului și îngrădirea vieții noastre naționale și religioase în cetățiu

neînvinșă a Statutului Organic; energiile morale cari din timpuri vechi au realizat, prin biserică, fericita unitate sufletească și de limbă a neamului nostru, peste granițele vremelnice ce ne desprăteau flința etnică; energiile morale, cari ne-au adunat la oaltă pe toți în România noastră, si au determinat unificarea bisericilor din cuprinsul acestei Românii dându-le slavă prin crearea patriarhiei: aceleași energii, organizate astăzi în forte morale vii cu pulsație uniformă, sunt rezervoriul nostru spiritual cel mai scump și cel mai pur izvor de inspirație în cultura noastră și în așezarea vieții noastre de stat.

Direcționarea acestor energii spre ideal, trebuie să o îndeplinească în viitor, ca și în trecut, Biserica Neamului.

Sărbătoarea centenară de astăzi prin cultul amintirilor și cu asistența ei strălucită, mărturisește, că suntem pe drumul cel bun.

Dumnezeu să aibă în sfânta Sa pază eparhia Aradului și toată Biserica dreptmăritoare.

Conferențe preoțești

— Dela grupul religios Baia de Criș, tractul Zărândului —

În 20 Octombrie 1929, grupul religios Baia de Criș și-a ținut conferința în comuna Lunca. S'au prezentat aproape toți preoții acestui grup. La serviciul divin au slujit: preotul locului Ioan Sipoș, Ioan Boloș preot în Caraci, Iosif Tisu jun. preot în Birtin. «Credeul» și «Tatăl nostru» s'au rostit în mijlocul bisericii de preotul Nicolae Florea. Cântăreții dela strană au dat răspunsurile liturgice, împreună cu tineretul din școală, așa că serviciul divin a fost cu atât mai pătrunzător pentru asistenți. Biserica veche, din lemn, era plină de popor. Predică, la finea sf. Liturghii, a ținut preotul N. Colf, cu subiectul din cuprinsul Evangheliei zilei, îndemnând credincioșii a nu uita de suflet și de mântuirea lui, comoară cu mult mai mare decât toate averile materiale.

A urmat cuvântul de deschidere a conferinței din partea președintelui, preotul Iosif Tisu din Tebea, care amintește de îngrijirea părintească a I. P. S. Sale Arhipastorului nostru sufletesc pentru binele și fericirea noastră vremelnică și veșnică, îndrumându-ne să mergem din comună în comună, să contribuim cu sfaturi și cu exemple bune la muncă pentru a face pe credincioși să cunoască și înțeleagă cât mai bine rostul și scopul vieții bunului creștin ortodox.

A urmat lucrarea preotului din Cărăstău, Ioan Mihuț, care mănecând dela cuvintele Mântuitorului «Să iubești pe deaproapele ca pe tine», a ținut să arate măreția acestei porunci și învățături cu exemple din experiența sa pastorală. Și această lucrare a fost ascultată cu atenție de popor, care a mulțumit călduros preoțimii pentru munca prestată și pentru mângăerea și întărirea sufletască de care a fost împărțită.

Timpul fiind înaintat, conferința s'a continuat în cerc restrâns la casa preotului din loc, unde s'au discutat chestiuni privitoare la lupta și munca noastră pastorală.

Pr. Nicolae Florea.

Citiți și răspândiți ziarul

Telegraful Român

CONVOCARE

I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae a convocat **consiliul mitropoliei noastre** pe ziua de 13 Noemvrie, iar **Reprezentanța fundațiunii Gojdu** pe ziua de 14 Noemvrie. Ședințele se vor ținea în sala consiliului mitropolitan din Sibiu.

Aniversarea Nașterii M. Sale Regina Maria

În 29 Octombrie a. c. fiind aniversarea zilei nașterii a Majestății Sale *Regina Maria*, văduva marelui Rege Ferdinand I, orașul Sibiu a fost frumos pavozat cu drapele naționale, iar la ora 11 a. m. în catedrală a fost oficiat un serviciu religios pentru îndelunga viață și sănătate a văduvei Reginei din partea P. S. Sale arhiepiscopului Vasile, înconjurat de preoțimea catedralei; în prezența I. P. S. Sale Mitropolitului nostru Nicolae, a ofițerilor din garnizoană în frunte cu dl general Măhaescu și a șefilor autorităților civile în frunte cu dl prefect Dr. C. Ștefan, a membrilor consiliului arhiepiscopesc și mitropolitan, a elevilor și profesorilor dela seminariul teologic și dela Academia noastră teologică, precum și un însemnat număr de credincioși.

Asociațiunea Clerului „Andrei Șaguna” Secția Sibiu

Prin aceasta convocăm adunarea generală a Secțiunii Sibiu a Asociațiunii Clerului «Andrei Șaguna», pe zilele de 12 și 13 Noemvrie a. c. în Petroșani.

Ordinea de zi:

Marți 12 Noemvrie ora 8 a. m. Sfânta Liturghie în Biserica din Petroșani. După S-ta Liturghie:

1. Deschiderea adunării generale.

2. Raportul general despre activitatea secțiunii în anul 1928. Masă comună.

3. La ora 15 (adică 3 p. m.) citirea temelor:

a) Serviciul liturgic. S-ta Liturghie din punct de vedere simbolic, dogmatic și istoric. P. C. Protopop Iuliu Josan.

b) Sta Liturghie ca Serviciu dumnezeesc pentru popor, P. C. Protopop Vasile Stoicanea.

c) Sta Liturghie ca Serviciu pentru tineret, P. C. Protopop Dumitru Secărea. Seara la ora 18 și jumătate scurtă privighere în biserica din Petroșani cu cântări corale și cu cuvântări ocazionale, pentru popor.

Ora 20: cină comună.

Mercuri ora 8 a. m.:

d) Personalitatea preotului în activitatea pastorală-misionară, P. C. Protopop Dr. Vasile Oana.

4. Diverse.

5. Propuneri, închiderea adunării.

Luni 11 Noemvrie ora 8 seara: conferință intimă a Comitetului și a membrilor prezenți ai Asociațiunii, la Oficiul Pro-

topopesc Ortodox din Petroșani. Membrii Asoc. Clerului secția Sibiu sânt rugați a veni în număr complex la adunare anunțându-se până la data de 3 Noemvrie a. c. P. C. Protopop Ioan Duma, Petroșani, spre a fi încartiruiți.

Propunerile eventuale trebuie anunțate Prezidiului cu 3 zile înainte de adunarea generală.

Sibiu, 24 Octombrie 1929.

Președinte
Dr. Aurel Crăciunescu

Secretar
Ioan Banda
paroh.

INFORMAȚIUNI

Știre personală. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae în 6 Noemvrie a. c. va lua parte la **Congresul Asociației clerului «A. Șaguna»** din Mitropolia noastră care se va ținea la Alba-Iulia.

Din 7—12 Noemvrie va face o vizitațiune canonică în **Valea Jiului**. Cu această ocaziune va cerceta pe credincioșii noștri din toate comunele locuite de minieri, va târnosi și va preda sfintei lor destinațiuni trei pompoase locașuri dumnezești și anume:

Vineri în 8 Noemvrie la sărbătoarea s-ților arhangheli Mihail și Gavril va târnosi biserica din **Lonea**.

Sâmbătă în 9 Noemvrie pe cea din **Aninoasa**, iar Duminecă în 10 Noemv. pe cea din **Lupeni**.

Marți în 12 Noemvrie va lua parte la adunarea generală a Secțiunii Sibiu a Asociațiunii clerului «Andrei Șaguna», care se va ținea în **Petroșani**.

În scrisoarea a zecea, din 26 Oct., către plugari, dl ministru al agriculturii, I. Mihalache, vorbește despre *taina prețului cerealelor*, explicându-o pe înțelesul tuturor. Scrisoarea închee cu următoarele cuvinte: Trebuie să ne silim a produce mult și de bună calitate. Căci dacă producem îndoit, înseamnă că vom câștiga, chiar dacă prețul scade; iar dacă producem puțin, pierdem chiar dacă prețul se ridică. Pretutindeni se vaită plugarii că pierd. Și în multe țări — mai ales în America — mulți plugari se lasă de plugărie și merg la fabrică, — măcar că acolo se face agricultură înaintată cum de abia visăm noi. De aceea unele gazete m'au întreat: De ce mai îndemn plugarii la muncă luminată, dacă ea n'a dat roade în alte țări? Răspund: pentru că acolo omul poate pleca dela câmp și merge la fabrică, deoarece sânt multe fabrici și munca e mai bine plătită la fabrică. Noi nu putem avea «industrie mare» înainte de a avea o «agricultură industrializată», și aceasta cere lumina plugarilor noștri. A produce mai mult și mai bun, înseamnă a produce mai în câștig — și pentru ei, și pentru țară. Câștigul îl așteptăm: pe de o parte dela sporirea producției, pe de alta dela organizarea desfacerii.

Parastas. Sâmbătă în 26 Oct. a. c. ziua sf. marelui martir Dimitrie, s'a oficiat în biserica ort. română din Sibiu — Iosefin, prin pâr. paroh Ioan B. Boiu, parastas întru veșnica odihnă a fericitului fondator **D. Andronic**. După parastas, în sunetul clopotelor, s'a făcut procesiune la mormântul marelui defunct. În veci pomenirea lui!

In atențiunea Onoratei Preoțimi!

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, au sosit

Stofe speciale pentru Reverenzi

On. Preoțime este rugată, în interesul propriu, a nu comanda stofe sau reverenzi în altă parte, până nu se va convinge despre calitatea și prețul acestor stofe.

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declarațiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuția pentru ratificarea Concordatului, în ședința dela 23 Mai 1929, a senatului român

de
Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop și Mitropolit

Prețul Lei 30.— + spese Lei 5.—.
Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimițând prețul prin mandat poștal.

A apărut în ediție nouă și se află la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Teologia practică

Liturgia bisericeii ortodoxe cursuri universitare

de
Dr. Vasile Mitrofanovici
fost profesor p. o. teologia practică la facultatea teologică din Cernăuți
Prelucrate, completate și editate

de
Prof. Dr. Teodor Tarnavski
și acum din nou editate și completate

de
Dr. în teologie și filozofie
Nectarie Nicolae Cotlarciuc
arhiepiscop și mitropolit al Bucovinei
fost profesor universitar pentru Teologia practică
Prețul Lei 650.—, plus spese poștale Lei 30.—

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare:

Vino după mine!...

Meditații pastorale mult folositoare Clerului din ziua de azi

de
Dr. IOSIF HRADIL
profesor de teologie

Prețul Lei 25.—, plus spese poștale Lei 10.—

La Librăria Arhidiecezană, Sibiu, se găsește de vânzare:

Cartea de bucate
POFTĂ BUNĂ,
de ZOTTI HODOȘ. *Partea I completă*, cu multe rețete de bucate obișnuite mai ales în Ardeal și Bănat. Conține:

In partea I A.: Supe, asiete, pești, rasoluri și sosuri. Prețul 20 Lei;

In partea I B.: Prăjituri, torte, cofeturi, creme, parfe-uri, înghețate, dulceturi, compoturi, numeroase menu-uri ș. a. Prețul: 20 Lei.

Trimisă prin poștă 5 Lei mai mult.

A apărut:

Biserica Neamului și drepturile ei

Discurs rostit la discuția generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în ședința dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan
Arhiepiscop și Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini. Prețul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Anunțuri și publicații se primesc cu prețuri cumpătate, la administrația ziarului:

Telegraful Român

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și alte rugăciuni

legat foarte fin, în plus, cu copcii și aurit. Prețul de Lei 400.—

Reclama este

sufletul comerțului

Călăuza agricolă

de prof. **D. Comșa**, hotărât cea mai de seamă, practică, îndemănatecă și populară între cărțile noastre agricole tipărite dincoaci de Carpați, merită răspândire în cercuri cât mai largi.

Prețul unui exemplar tomul I Economia câmpului e 90 lei, tomul II Pomăritul și Vieritul 50 lei și tomul III Legumăritul și Florăritul 60 lei. Tus-trele tomurile, broșate separat sau împreună, se vinde cu 200 lei și taxa poștală cu recomandăție 20 lei.

Comenzile adresate autorului prof. D. COMȘA în Sibiu sau Librăriei Arhidiecezane se execută prompt, având a trimite prețul de mai înainte sau cu ramburs.

A apărut cartea binevenită:

MIC DICTIONAR

cuprinde peste 15 mii de neologisme, cuvinte străine, provincialisme ș. a., pentru școale și particulari, de **E. Hodoș**. Un volum de 216 pagini. Prețul 120 lei, și porto poștal 20 lei recomandat. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

A apărut:

Povătuitorul Creștinului ort.

de **Pr. Ioan Stefan Popescu**

o minunată cărticică de rugăciuni și povești despre cum trebuie să se poarte creștinul adevărat în biserică. Prețul leg. 40 Lei. Broș. 20, plus Lei 10 spese. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice și altele de Ioan Al. Bran-Lemény Prețul Lei 40.—, plus spese postale Lei 10.—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se pot comanda următoarele odoare bisericești:

Potire

Disc și Steluță

Cădelnițe

Candele

Chivot

Copie

Lingurițe

Cruci

Cruciulițe

Cununi

Căldărușe cu mătăuz

Clopoțele pt. altar

Cănuțe pt. Sf. mir

Garnitură pt. bolnavi

Prapori

Toate aceste odoare bisericești sânt din Alpaca (Argint de China) aurite și foarte frumos executate, cu prețuri moderate.